

UNA viņš

NEPALIKT

izpūtēja dūmos

Mēs tiekamies vienā no Dailes teātra grimētavām. Gaisā brīžam pavīd teātra ēdnīcas smarža un caur pavērto logu jūtams pirmais siltais pavasara vējiņš. Mans sarunas biedrs ir aktieris **KĀRLIS ARNOLDS AVOTS**, kura ikdiena pēdējos gados ir skrējusi paātrinājumā. Starptautiskas balvas, nozīmīgas lomas kino un arī teātrī – puisim no Elejas, kurš, kā pats smejas, uzaudzis tāllēkšanas bedrē, šī ir gluži cita dzīve nekā tā, kas savulaik tika paredzēta. Pateicoties milzīgai apņēmībai un, ko tur liegties, arī spītam, Kārlis ir ieslīdējis teātrī pa maliņu, taču pamanījies durvīs pārliecinoši ielikt savu kāju. Un labi, ka tā, jo šobrīd jau šķiet neiespējami viņu iztēloties kur citur. Tomēr lielās cīņas vēl nav izcīnītas. Nākamie pieci gadi būs izšķirošie.

Kā jūties teātra sezonas noslēgumā?

Kopumā šīs sezonas izskaņa ir samērā mierīga, par ko esmu priecīgs, jo biju mazliet izdedzis un noguris no visa. Šobrīd veidoju jaunu "showreel", kas ir aktiera audiovizuālā vizītkarte – īss videoklips ar aktierisko sniegumu. Tātad kārtoju savu portfolio. Mani ir uzrunājusi aģentūra, vēl nezinu, vai ar viņiem sadarbošos vai ne, bet ir skaidrs – ja vēlies strādāt kā aktieris starptautiskā līmenī, kādā aģentūrā ir jābūt. Ja neesi, tad kā profesionālis nemaz neeksistē. Aktieru ir ļoti daudz, tāpēc, ja viņu nav šajās aģentūrās, viņi ir neredzami. Paraleli portfolio izveidei norit mēģinājumi, kā arī esmu atsācis sportot. Labu laiku to nedarīju, bet rudenī filmēsim Uljanas Semjonovas filmu, tāpēc gribu samazināt muskuļmasu un to reljefu, lai kļūtu sievišķīgāks. Gribu izskatīties veselīgs, ne gluži tik tievs kā Jazis "Janvārī", jo tajā vecuma posmā, par ko stāstīsim filmā, Uljana bija ar veselīgām aprisēm.

Filmu par Uljanu esi nodēvējis par sev nozīmīgāko projektu.

Jā, tas ir mans lolojums. Tas ir mans Hamlets, mans Brands, mans visu vai neko, mans būt vai nebūt.

TEKSTS: Evija Ozola

FOTO: Matīss Markovskis

Tas ir lielisks aktierisks izaicinājums ar brīnišķīgu pievienoto vērtību un jēgu. Lai cik banāli izklausītos, tas būs stāsts par mīlestību, bet visautentiskākajā tās veidā. Tas ir stāsts par sevis pieņemšanu un to, cik svarīgi ir mācēt pieņemt tieši to mīlestību, ar kādu cilvēki tevi mīl. Tu nevari gribēt citu mīlestību, to, ko saņem otrs. Tāpat jāatceras, ka, kamēr nepieņemsi sevi, dzīvot šajā pasaulē būs ļoti grūti. Tā nebūs tikai sporta filma, bet vairāk pieaugšanas stāsts. Dvēselisks. Tā būs ļoti poētiska, arī mazliet komiska un, manuprāt, grandioza. Tāda, kāda bijusi arī Uljanas Semjonovas dzīve. Viņa ir ārkārtīgi nesavtīgs cilvēks un daudz ir devusi gan Latvijas sabiedrībai, gan savai ģimenei un draugiem. Viņa pilnīgi noteikti ir vairāk devusi, nekā ņēmusi. Stāsts būs interesants arī tāpēc, ka vairāk atklās par laiku līdz viņas lielajām uzvarām, stāstot par dzīves posmu, par ko cilvēki zina mazāk. Visi zina, ka Uljana ir pasaulē titulētākā basketboliste, bet neviens nezina, ko no viņas tas prasījis un kāds bija viņas liktenis, no kurienes viņa nāk un kas ir tās īpašības, kas viņai ļāva kļūt par to, kas viņa ir. Es nevaru sagaidīt, kad sāksim darbu pie šīs filmas, jo gan cilvēki, kas ar mani ir dalījušies savās atmiņās, gan draudzība ar brīnišķīgo Uljanu man ir devusi ļoti daudz.

Kāds ir lomas veidošanas process, kā to liec kopā?

Ir pagājuši apmēram pieci gadi kopš pirmā idejas asniņa, un tagad tā izauguši par varenu koku, kas zina, ka būs, jo saknes jau iedzītas zemē. Mums ir scenārijs un komanda, kā arī bijuši dažādi testi – ir skaidrs, ka projekts tiks realizēts, un tā ir neticama sajūta, ka tas tiešām notiks un jau iesācies. Es nevaru sagaidīt, kad varēšu nospēlēt šo lomu. Apzinot, ka vienīgais ceļš, kā to izdarīt, ir arī visgodīgākais, absolūti nemelojot un zinot, ka Uļā sēž kaut kur tepat man kaimiņos. Tāpēc tā ir arī liela atbildība pret viņas pieredzi. Un, protams, izaicinājums daudzos līmeņos. Tas viss ir tik personiski, ka, domāju, tas man palīdzēs. Aktierim personiskais līmenis, kas viņu uztrauc, jo skar to, ko viņš mīl, ir spēcīgs atbalsts. Ir grūtāk,

ja loma nenāk pretī ar saviem protestiem, idejām, vajadzībām un tajā visā sevi nemaz neredzi. Taču šis ir tas gadījums, kad, lai gan stāsts ir par jaunu sievieti, tajā pilnībā redzu sevi. Arī es dzīvē neparastā veidā bieži esmu juties vairāk vai mazāk atšķirīgs no pārējiem. Esmu bijis it kā izstumtais, bet apzinot, ka izstumtība veidojās manā galvā. Tā ir cīņa ar sevi, kas, manuprāt, ir lieliska tēma, ko izmantot aktiera darbā.

Tu esi piedzimis un uzaudzis sportistu ģimenē. Reiz smējies, ka tāllēkšanas bedrē. Un tomēr aizgāji uz mākslas pasauli.

Jā, nonācu starp māksliniekiem un tad sapratu, ka arī tur neiederos, jo esmu citādāks.

Kā svešais starp savējiem?

Jā, bet es tik un tā visur pa maliņu esmu gājis, un varbūt tā ir mana lielākā vērtība. Dzīvē daudz esmu bijis viens,

“Piedošana ir mācība, kas jāstudē visu dzīvi. Man ar atvainošanos un spēju otram piedot netaisnības, ko viņš ir nodarījis, pēdējos gados iet arvien labāk. Šķiet, ka tas man sanāk arvien labāk.”

nejutis sevi tajā kopumā vai arī tieši pretēji – reizēm jutis pārlieku daudz un tad sāpinājis sevi. Bet brīnišķīgā aktiera padarīšana ir tāda, ka viņš neviļus analizē un nemitīgi iztirzā sevi, jo tāds ir viņa darbs. Prāto, kā viņš jūtas, kāpēc tā jūtas. Tu savā galvā esi ne tikai ar sevi, bet vēl vienu terapeitu, kurš uzdod šos jautājumus – kāpēc tu paliki dusmīgs, kāds tu biji, kad biji dusmīgs? Jo zini, ka agri vai vēlu to nāksies piedzīvot uz skatuves vai kameras priekšā.

Kā ģimene uztvēra tavu pievēršanos mākslai? Aizliegt jau neko nevarēja.

Nē, man tiešām neko nevarēja pateikt. Ko es biju izdomājis, to arī darīju. Biju spītīgs un nekaunīgs. Biju arī ļoti

romantiski noskaņots pret teātri. Biju gatavs saņemt grašus un dzīvot zem tilta. Galvenais – tikai strādāt teātrī. Tagad tā, protams, nav. Esmu sapratis, ka tas ir ārkārtīgi prasīgs darbs un paņem tevi visu. Tas ir diezgan nežēlīgi pret tuvākajiem cilvēkiem. Bet vienlaikus ir skaidrs, ka tavas uzvaras ir arī tavas ģimenes uzvaras. Tā mums ģimenē ir iekārtots – kad man, brālim vai māsa, kuri arī ir veiksmīgi cilvēki, ir kādi panākumi, mēs tos svinam kopā un viens par otru priecājamies. Ja atgriezāmies pie jautājuma, sākumā man, protams, uz pieres bija zīmogs, ka kļušu par sportistu. Tomēr manī bija arī kaut kāds māksliniecisks anarhisms, vēlme pretoties šai sportista diagnozei un kļūt par ko citu, ko pats esmu izdomājis. Rēķinājos, ka varbūt nekas nesanāks un tas sagādās man vilšanos, varbūt es šai pasaulei neesmu radīts, bet zināju, ka vismaz uz tās uzkāpšu un tas būs bijis mans lēmums. Man tas vienmēr

bijis svarīgi. Tomēr vienmēr pajautāju tuvāko domas, un man patiesi rūp manas ģimenes viedoklis. Kad ir kādas izšķirošakas izvēles, mans lielākais padomdevējs ir māsa. Viņa man palīdz pieņemt izšķirošos lēmumus.

Vai tu esi spēka un ekstāzes aktieris vai savā maksimālismā jau esi kļuvis piezemētāks, prātīgāks?

Es esmu domājis, vai esmu spēka un ekstāzes aktieris vai ne, un secināju, ka tas ir atkarīgs no darba. Manuprāt, esmu mainīgs. Reizumis esmu spēka un ekstāzes aktieris, reizumis – ārkārtīgi introverts un minimālistisks savās izpausmēs un vairāk operēju ar savu iekšējo dzīvi. Tas ir visinteresantākais, jo vārdi

"Es ticu liktenim, bet ticu, ka likteni
var arī piečakarēt. Manuprāt, es to
bišķi esmu piečakarējis."

cilvēku vienmēr pievīl. Patiesībā tas, ko aktieris pēta, ir tas aprakstais – kas tie ir par kauliem, kas pabijuši tieši zem konkrētā teksta... Ja tas nepieciešams, un reizēm tas tiešām ir nepieciešams, tad pašam jāizjūt bailes un adrenalīns, kas ir aktiera draugi. Tad ir daudz vieglāk pietuvoties īstām emocijām, kas ir ārkārtīgi sakāpinātas, lai gan man kā Kārlim varbūt neko nenozīmē. Tas it kā nav par manu dzīvi un reizē arī ir. Tas palīdz doto situāciju pārdzīvot un piedzīvot pēc iespējas godīgāk, un tajā brīdī to piedzīvo arī skatītājs. To elektrību vienmēr nākas izlaist caur sevi, lai tā no idejas caur mani kā aktieri nonāktu līdz

aktierus, bet personības. Indra uzausta un liek pašam saprast, kas ir tavas spēcīgās puses, un tad jau aktieris tālāk veidojas konkrētajā virzienā. Līdz nonāk kādā teātrī, kur ir pilnīgi cita pasaule. Viņi man ielika ārkārtīgi spēcīgus pamatus, un, ja to armatūru apakšā izveido, tad zini, ka esi drošībā. Lai gan vienmēr katru lomu sāk no jauna un nemītīgi jūties kā students, kurš neko nezina, tu apzinies, ka tev ir šī armatūra, bāze, un zini, ka cauri grīdai nekad neizkritīsi, jo apakšā ir viņu dotā izglītība. Aktieri jau būtībā ir tā sadalīti. Ir Krilova, Ķimeles, Rogas un Gruzdova aktieri, tagad arī Senkova. Tās ir kā kastes,

tikai savā galvā un, piemēram, ieliec austiņas, ieslēdz mūziku un palaid situāciju vējā, nevis apsēdies pie rakstāmgalda un notikušo pieraksti, tad tas vienkārši pazūd un tu šo situāciju vairs nekad nepiedzīvo. Gruzdovs mācīja mīlēt mazo cilvēku, ieraudzīt likteni katrā cilvēkā un saprast, kā no tā, kā, piemēram, cilvēks sēž un kur viņš sēž, uzprojicēt visu viņa dzīvi. Lai arī tev varbūt nav taisnība, tavs minējums padara šo cilvēku par tev tuvu cilvēku, un tad šī mazā cilvēka liktenis šķiet tikpat svarīgs kā, piemēram, Hamleta liktenis. Gruzdovs arī mīlēja vienmēr atzīmēt dzīves paradoksus. Lielajos vilcienos viņš mācīja nemoralizēt un nemācīt, bet vienmēr iziet no otra cilvēka pozīcijām. Tas man palīdz ne tikai kā aktierim uz skatuves, bet arī dzīvē. Vēl Miša mācīja flirtēt un vienmēr teica – kas tu esi par aktieri, ja neproti flirtēt? Tas ir ārkārtīgi būtiski, es viņam piekrītu. Viņš mācīja kāpt pāri robežām. Aizdomāties, kāds ir cilvēks uz robežas. Ieraudzīt to sabiedrībā, literatūrā, iztēlē.

“Man ir bail būt nepietiekamam.
Bail būt nevajadzīgam. Nepieprasītam.
Kaut kur palikt. Kaut kādos izpūtēja
dūmos. Neierakstīties rotācijā.”

skatītājam. Caur sevi kaut ko var izlaist tikai tad, ja to projicē uz sevi, atrodi un saproti, ko tas nozīmē tavā dzīvē ar tavām vājībām un kompleksiem, nepiepildītiem sapņiem, cerībām, dzīves netaisnībām. Situācija ir jādefinē ļoti konkrēti. Lai arī tā ir sveša pasaule, ko visbiežāk ir radījis svešais dramaturgs no ārzemēm, tai jākļūst par tavu pasauli. Tas ir vienīgais veids. Pārējais jau ir formas un krāsu triepienu lieta.

Te jaušas Indras Rogas pirksts. Viņas pētnieciskā, dziļā pieeja.

Viņa aktiera psihi pazīst līdz dziļumiem. Viņa arī mīl spēles teātri. Tāpēc viņas studenti un aktieri ir ļoti bagāti savos tehnikas veidos un izpildījumā, jo viņa tos līdz būtībai iepazīstina ar visu bagāto teātra pasauli un veidiem, kā var uztaisīt lomu, kā atnest tai savu piensumu un piedāvāt idejas, līdzautorēt. Šis personiskais līmenis savukārt vienmēr bijis viens no Mihaila Gruzdova apustuļiem, ko viņš vienmēr meklējis un aicinājis to darīt arī aktierus. Gruzdovs un Roga vienmēr ir audzinājuši nevis

un kaut kādās niansēs un lielajos vilcienos tās dažādos punktos vienojas teātrī, lai gan būtībā aktieri ir mazliet atšķirīgi. Taču, nonākot teātrī, tie viens no otra sasūcas. Piemēram, Artūrs Skraustiņš ir Krilova students, bet es no viņa ļoti daudz mācos. Ar tādu profesionālu kretīnismu mēģinu piefiksēt viņa labās kvalitātes un ielikt tās sevī.

Esi teicis, ka Roga tevi izaudzināja par aktieri, bet Gruzdovs – par cilvēku. Sākotnēji Valmieras un nu Dailes teātra štatā esi jau piekto gadu. Vai ir cilvēciskās kvalitātes, kas tevī pa šo laiku ir mainījušās?

Es rakstu dienasgrāmatu. To darot, redzu, ka kā cilvēks mainos, manas pārlicēbas griežas un plīst, un atkal atjaunojas. Kaut kas atdzimst, bet pilnīgi citā veidā, turklāt tas notiek nevis mēnešiem vai gadiem, bet ar nedēļu starplaiku, un to var secināt, tikai rakstot dienasgrāmatu. To pārlasot, šķiet, kā es tā varēju justies, es taču vairāk tā nedomāju, ko es tik personiski to vai citu situāciju paņēmu, kāpēc tāda žults man tajā brīdī nāca ārā... Bet, ja to atstāj

Kāpšana pāri robežām ir tas, kas raksturo arī tevi. Vai savā būtībā esi ekstrēmists?

Es laikam pieeju visam ar sportista domāšanu. Ir viens basketbolists Bērziņš, par ko man stāstīja brālis. Viņš, pirms katra metiena pagriežoties un zinot, ka aiz viņa ir aizsargs un grozs, jau iztēlē gara acīm redzēja, kā viņš grozā iemet bumbu. Viņam jau bija ticība, ka viņš gūst punktus. Arī es ļoti daudz lietu savā dzīvē redzu gara acīm un ticu, ka tās var notikt. Vienlaikus esmu arī reālists, nevis tikai romantisks sapņotājs, un saprotu, kas man ir jāizdara, lai līdz tam sapnim tiktu. Un es arī daru, lai ko tas man prasītu. Vienalga, kādus upurus vai ko citu no manis vai līdzcilvēkiem, un tad uz to eju. Reizē esmu arī galējību cilvēks. Varu triekties zirga ātrumā, bet varu arī pilnīgi laiski un mierīgi gulēt gultā un urbināt degunu, lai gan saprotu, ka ir tik daudz lietu, ko es kavēju. Ikdienu jau spiež cilvēku pie zemes. Es nesen izlasīju foršu teikumu, ka tā ir kā zārks, kurā paēduši ir tikai tārpi. Un tā reizēm tiešām ir. Tā kā bezdibenis sūc tevi iekšā savā bezmērķībā.

Reizēm burtiski noslīksti telefonā un zaudē šo brīnišķīgo laiku, kas tev ir dots, lai piepildītu savu dzīvi un izdarītu kaut ko jēdzīgu sevis un citu labā. Bet tu padodies un kapitulē telefona un seriāla vai dīvāna priekšā. (*Smejas.*) Tā, protams, arī ir dzīve, bet ir forši apzināties, ka tu jūti vēl kaut ko. Aizbrauc ceļojumā, divas dienas paguli saulē un saproti – nē, vajag tikt atpakaļ tajā dzīves turbulencē, lai tā lidmašīna kratās! Man patīk dzīve ar visām tās kaislībām un radošajiem izaicinājumiem. Tāpēc reizēm ir grūti vienkārši nosēdēt mājās. Gribas kaut ko izdarīt. Bet citreiz ir grūti saņemties. Nu, paradokss. Pretruna. Šķiet, ka tā ir mums visiem.

Kā tu savieno mākslinieka un brīvā gara domas un sapņus ar dzīvi un tās pelēko ikdienu, kaķa kastītes tīrīšanu?

Tās ir obligātas lietas. Es jau neesmu nekāda staigājoša dāvana vai vērtība, kas citiem būtu jāapkalpo. Mums ar draudzeni viss ir sadalīts. Ja viņa pagatavo ēst, es vienmēr nomazgāju traukus, un otrādi. Ja viņa aizbrauc ceļojumā, tad zinu – ja nemācēšu kaķītim iztīrīt kastīti vai to negribēšu darīt, kaķītis ies kaut kur citur. Es to negribu. Es mīlu savu kaķīti un mīlu arī savu draudzeni. Man negribas, lai viņa meklē kādu citu, kurš prot iztīrīt kaķim kastīti. Vienīgais izaicinājums ir tāds, ka teātrī

pavadu daudz vairāk laika nekā mājās. Mājās sanāk tikai gulēt kā jau lielākam vairumam. Lielu dzīves daļu mēs noguļam, tad atkal esam darbā, un tā dzīve paiet. Bet tā nevar! Ir jāatrod laiks, kad aizbraukt pie mammas, pie tēta, brāļa, māsas. Nedrīkst arī padoeties. Citādi zūd dzīvesprieks. Ir jāmacās sevi samīļot. Tas ir būtiski. Ja to neproti, draud visi tie šaušalīgie stāsti par izdegšanu. Tas ir svarīgi.

Tev sanāk aizbraukt uz Eleju?

Ilgi nebiju tur bijis, bet nesen izdarīju vairākas lietas vienlaikus. Aizbraucu pie sava drauga dēla, mana krustdēla Geraldā, tad uz pāris stundām iebraucu pie

mammas un viņu sabučoju, satiku tēvu, piestāju pie brāļa Jelgavā un iedzēru kafiju, un tad skrēju atpakaļ pa darbiem. Iepriekšējā dienā aizvedu māsu un viņas dvīnītes vakariņās. Kad ilgi esmu domājis tikai par sevi un man nav sanācis apciemot savus tuvākos, mēģinu izdarīt ko labu, lai neizvēlētos tikai savas svarīgās lietas un tajās nepazustu. Kaut gan reizēm notiek arī tā. Tāds diemžēl ir liktenis visiem aktieriem. Tas ir tas, ar ko mēs maksājam. Tā ir mūsu cena.

Vai tev nav sirrealitātes sajūtas, ka čalis no mazās Elejas ir uz kino ekrāniem un saņem starptautiskas balvas?

Nē. Es uz to skatos kā reālists. Es uz to esmu gājis, tik daudz esmu redzējis gara acīm... Protams, ir interesanti, ka liktenis tā pagriezās, bet kopumā nekas manā dzīvē nav izmainījies. Tās balvas... Viena, otra. Forši, ka tās ir, jo līdz šim tas nekad nebija noticis ar latviešu aktieriem, un man ir prieks par mums visiem, ka mūs sāk pamanīt un novērtēt. Ceru, ka tās durvis atvērsies visiem. Bet, manuprāt, lielākā balva ir

festivāliem, jo tāda klātienēs satikšanās ir daudz nozīmīgāka nekā auksts e-pasts producenta pastkastītē. Tomēr man šķiet, ka es savu cīņu vēl neesmu izcīnījis. Tās visas balvas ir tikai prieka putiņas. Protams, ir jāiegulda mežonīgs darbs ar sevi, jāsaņem, jāiemācās valodas un akcenti, jo tā ir aktiera valūta. Tad tas viss paliks daudz reālāk. Nepietiek ar to, ka zinu angļu valodu un protu runāt ar Baltijas vai Austrumeiropas akcentu. Man ir jābūt runāt arī kā britam, amerikānim, krievam. Tas viss tikai paplašina aktiera vērtību un varēšanas rādītājus. Bet neaizmirsīsim, ka es taču esmu sporta skolotājas dēls. (*Smejas.*) Protams, ka man patīk medaļas. Esmu tendēts uz to. Man kā ēzelim burkāna vietā ir medaļa. Es uz to eju.

Vai joprojām esi arī zemessardzē?

Ar kaunu jāsaka, ka savas pamatpamācības nepabeidzu. Nenofinišēju. Man palika pati, pati galotnīte – nometne, lai iegūtu beretīti. Nedēļas nogales ir manas darba dienas, jo teātrī pirmdienas ir brīvdienas. Bet zemessardzē apmācību

bijusi mana tēvu zeme. Un es gribu tajā dzīvot. Esmu bijis gan Ņujorkā, gan Barselonā, Londonā, vienalga, kur, un zinu, ka es neko neiemainītu pret Rīgu un nevienus laukus nemainītu pret Eleju. Es mīlu šo zemi. Mīlu savu valodu, cilvēkus ar viņu ārkārtīgi sarežģītajiem, komplicētajiem raksturiem, mūsu nevarībām, bet arī ar mūsu neprātīgajiem sasniegumiem uz mūsu mazās teritorijas apmēra – gan sportiskiem, gan mākslinieciskiem, gan visiem pārējiem. Tas ir kā kods, kas tevī jau no mazotnes ir ielikts. Vecāki kaut kā mani ir uzaudzinājuši par latvieti, un es tur neko nevaru izdarīt. Es tā jutos. Mans vectēvs ir Kārlis Alfrēds Avots, un viņš bija Ulmaņa aizsargu ordenī. Tieši tāpēc es esmu Kārlis un mēs, Avoti, kaut kā turpināties. Un es gribu, lai tas turpinās tālāk. Ko nozīmē būt īstam latvietim? To, ka tev sāp, kad ar tavu valsti notiek kaut kas, kam nevajadzētu notikt. Tev ir kauns, kad kaut kādas savtīgu cilvēku izdarības met ēnu uz visu tavu valsti. Tomēr es redzu savus līdzcilvēkus un gribētu viņiem palīdzēt un pastiept roku, nevis tikai kritizēt. Gribu aicināt iet pa pareizo ceļu. Tas vienkārši ir kods, kas manī ir no mazotnes ielikts un ko nevar nokasīt. Tas ir kaut kur iekausēts. Tas ir veidojies ar Aināra Mieļava dziesmām, Jaunsudrabiņa, Māras Zālītes grāmatām, Grosvalda un Purvīša gleznām, ar mūsu identitāti, to, kādi esam. Mēs neesam citādi. Esam tādi, kādi esam. Tas ir tas, ko es mīlu.

“Man nav žēl dot otram. Es vienmēr atdodu pēdējo cigareti un, ja kādam paprasu, tad arī bezkaunīgi pats paņemu pēdējo.”

tā, ja cilvēks, kurš ar tevi reiz strādājis, izvēlas to darīt vēlreiz, uzticas un grib, lai izstāsti viņa stāstu. Galvenā cīņa, ar ko sastopos, gan ir cita... Kolēģi saka – Kārli, brauc! Dari lietas! Pamet teātri! Šis ir tas brīdis, kad rīkoties, citādi palaidīsi savu laiku! Es uz to skatos kā reālists, un man nekādu romantisku ilūziju nav. Protams, es varu aizlidot uz kaut kādiem kastingiem, kaut ko padarīt, bet Losandželosā, Londonā vai Berlīnē, vienalga, kurā no lielajām aktieru metropolēm, katrs otrais viesmīlis ir aktieris. Tur ir rindu rindas, milzīga konkurence, tas nav tik vienkārši. Protams, ir mazliet sāpīgi, ka man nesanāca aizbraukt ne uz vienu no lielajiem

dienas ir tieši sestdienas un svētdienas. Bet es to noteikti kompensēšu, uz trim nedēļām vasarā plānoju aizbraukt uz Alūksni un visu iziet vēlreiz. Es savu pozīciju neesmu mainījis. Esmu rezervistu sarakstos un tur arī būšu. Arī ar draugiem runājam, ka – ja nu kas, ja nu tomēr... – tad manā skatījumā izvēle ir tikai viena. Bet tam ir jābūt gatavam, tāpēc man ir būtiski šīs apmācības iziet līdz galam.

Ko tev šodien nozīmē Latvija?

Tas ir liels jautājums. No kura gala sākt? Kā neizliet bezjēdzīgu ūdeni un beigās nepateikt neko? (*Domā.*) Tā šobrīd ir vienīgā zeme, kur es kādam esmu vajadzīgs. Tā paaudžu paaudzēs ir

“Padomju džinsos” tava loma brīžam bija pretrunā ar šo kodu.

Nosacīti. Vispār es sākumā mazliet uztraucos, ka mums Latvijā patīk taisīt filmas par varoņiem, bet mums jau ir bijis ļoti daudz tādu kolaborantu. Katrā no mums ir arī nodevēja puse. Tāpēc man Renāra tēls šķiet tik simpātisks. Viņam ir aģenta kartīte, viņš ir sadarbojies ar čekku. Gribu ticēt, ka es tā nekad nedarītu, bet ir skaidrs, ka Renāru tas padarā daudz vairāk par cilvēku. Viņam ir vājības, sliktās puses, viņš nav tikai gaišais tēls. Un es saprotu, kāpēc. Tāpat kā autobiogrāfijas “Mati sarkanā vējā” autors Alfrēds Stinkuls, arī Renārs vienkārši neredzēja sevi Padomju Latvijā.

Viņš meklēja veidu, kā aizbēgt un nekad neatgriezties, lai varētu būt Vudstokā un klausīties mūziku, ko grib dzirdēt, starp cilvēkiem, kuri mīl demokrātiju un brīvību. Viņš neidentificējās ar Padomju valsti, kas Latvija bija tajā laikā. Ļoti iespējams, daudzi bija tādi kā Renārs. Bet cilvēki tajā laikā tāpat mīlēja un ienīda. Neviens taču nav tikai balts vai melns. Man vispār nepatīk domāt tādās patīk-nepatīk kategorijās. Renārs ir cerību pilns, jauns cilvēks kā ļoti daudzi, kuri tika sabradāti. Tāpat kā viņu cerības, sapņi. Kaut kādu mulķīgu autoritātvu valsts vīru dēļ... Viņiem vienkārši bija kaut kur jāliekas ar tiem sapņiem. Arī šodien tādu cilvēku ir ārkārtīgi daudz. Arī viņu sapņi izdziest šo nežēlīgo, neaptveramo mulķību dēļ, ko cilvēki

šķīdums, šī garīgā viela. Un jautāja – kā nepieļaut, lai šajā traukā neveidojas plaisas un tas viss neizplūst bezmērķībā, par ko es runāju iepriekš. Manuprāt, sevi ir jāciena, tāpēc pirmais solis ir to paturēt prātā, analizēt un ieraudzīt brīžus, kad padodies vājībām. Un otrais – neļauties šīm bezmērķībām pārāk ilgi. To es turu prātā un zem tā joprojām parakstos. Un vēl ir svarīgi nebaidīties kļūdīties. Arī pirmās bezdelīgas nenes pavasari. Vari mest garām, garām un atkal garām, bet vienu brīdi tā bumba sāks lidot grozā. Tāpat šajā, pirmkārt, ģeopolistiskajā kontekstā ar visām tām šausmām, kas valda pasaulē, esmu sapratis, ka ir ārkārtīgi grūti sevī krāt dusmas. Man patiešām ir grūti un pat negribas uz skatuves dusmoties vai runāt

bija ļoti sāpējis. Tas ir skaisti, ja cilvēkam pietiek labo īpašību un viņš var atnākt un godīgi pateikt, ka bijis tā un tā. Tas ir jauki. Bet, protams, tas atkal tikai pabaro manu ego. Nesen mēģinājumā, kad iestudējām "Meistaru un Margaritu", ļoti sadusmojos uz vienu kolēģi. Norāvos un burtiski asinīm pielijušām, sarkanām acīm uz viņu sakliedzu. Pēc tam nopirku pudeli un aizgāju atvainoties. Spēja atvainoties un piedot, manuprāt, ir viena no svarīgākajām un vērtīgākajām cilvēka kvalitātēm. Es pats joprojām mācos piedot. Un arī lūgt piedošanu. Neko daudz jau tas neprasa, tikai saprast sevi, paanalizēt, apjēgt, kur esi bijis vainīgs, ko esi pārkāpis. Piedošana ir mācība, kas jāstudē visu dzīvi. Man ar atvainošanos un spēju otram piedot netaisnības, ko viņš ir nodarījis, pēdējos gados iet arvien labāk. Šķiet, ka tas man sanāk arvien labāk.

Vai tu sevī redzi līdzības ar savu tēvu? Arī viņš savulaik vēlējās iestāties aktieros.

Mans tētis ir ļoti izglītots cilvēks, daudz izglītotāks, nekā esmu es. Un viņš ir ļoti labdarīgs. Viņam nekad nav bijis žēl atdot otram pēdējo. Viņš paliks bez biksēm, ar pliku dibenu, ja vajadzēs, bet palīdzēs. To no viņa esmu mācījies. Arī man nav žēl dot otram. Es vienmēr atdošu pēdējo cigareti un, ja kādam paprasu, tad arī bezkaunīgi pats paņemu pēdējo, jo zinu, ka esmu tas, kurš dod. Es vispār neticu šim pēdējās cigaretes konceptam. Tā taču ir tikai cigarete vai tikai nauda. Skaudība tādā materiālā kontekstā manī vispār neeksistē, tādas tiešām nav.

Vai tu tici liktenim?

Domāju, ka es ticu liktenim. Gruzdovs ticēja liktenim. Bet tur ir pretruna, jo es ticu, ka daudz kas ir arī paša cilvēka rokās. Bet, ja kaut kas ir lemts, tā arī būs. Un, ja nav lemts, tad nebūs. Bet iespītēties, kaut kur izslīdēt vai izspraukties arī var. Es ticu liktenim, bet ticu, ka likteni var arī piečakarēt. Manuprāt, es to bišķi esmu piečakarējis. Bet lielajā kontekstā no tā droši vien nekur tālu nevar aizbēgt. Mēs vienīgi varam braukt pa joslām, vienu, otru, bet

"Es mīlu šo zemi. Mīlu savu valodu, cilvēkus ar viņu ārkārtīgi sarežģītajiem, komplicētajiem raksturiem, mūsu nevarībām, bet arī ar mūsu neprātīgajiem sasniegumiem uz mūsu mazās teritorijas apmēra."

neprot atrisināt. Viņi nevis asina vārdus, bet asina durkļus. Man šķiet, ka mums jau sen vairs nevajadzētu dzīvot tādā pasaulē, bet mēs pieļaujam vienas un tās pašas kļūdas. Ir cilvēki, kuri saka, cik var runāt par vēsturi, pagātni, cik filmu, teātra izrāžu var taisīt, bet tā ir realitāte. Ja to nebāzīs acīs nevis ar pirkstu, bet ko pamatīgāku, tad kā lai tā neatkārtojas? Kas tad ir jādara? Tā ir banāla frāze, bet vēsture atkārtojas, un tas ir nežēlīgi. Un mulķīgi. Man ir kauns par to. Kauns par cilvēci.

Kas ir būtiskākās atziņas, kas pie tevis ir atnākušas par sevi un dzīvi pēdējos gados?

Blaumanis savā biogrāfijā rakstīja, ka uztraucas par saviem draugiem. Viņš raksturoja savus draugus kā dārgu, trauslu trauku, kurā ir šis svētais

jēlības, rupjības, aizskart otru. Jo es ticu labajam cilvēkā. Ja labajam cilvēkos neticēsim, tad gan mums būs ziepes. Lai arī citreiz rokas nolaižas, tas ir būtiski. Lai tas ļaunums mūs vienkārši nepārņem. Lai nekļūst par normu. To nedrīkst pieļaut. Mēs šobrīd jau dzīvojam tādā pasaulē, kurā ļaunums cilvēku vairs neizbrīna. Ir pretēji! Mēs brīnāmies par labestību, par kādu labu darbu, ko cilvēks ir izdarījis. Tas ir retums. Kādā apgrieztā pasaulē mēs dzīvojam!

Kad labais, kas cilvēkā mīt, tevi pārsteidza pēdējo reizi?

Man patīk, ka cilvēki atnāk un godīgi pasaka, ka sākumā bija mani norakstījuši, manī neko neredzēja, bet tomēr esmu viņus pārliecinājis. Tā ir mana lielākā uzvara, tas ir ārkārtīgi patīkami. Jo kādreiz, kad to uzzināji vai sajuti, tas

kopumā – kāds tas ir, tāds ir. Tādai nolemtībai gan negribas ticēt. Citi saka – ja neiet, tad neiet! Tam gan negribas ticēt, ka šādās situācijās esmu norakstīts un tāds tagad ir mans liktenis. Vai, ja iet, tā tagad būs vienmēr un būšu zirgā visu laiku. Nē, tā nebūs! Dzīve pasmiesies par jebkuru mūsu plānu.

No kā tu baidies?

Visi aktieri baidās būt nevajadzīgi. Protams, man ir bail arī no tādām lietām kā tuvinieku nāve. Man ir bail noslāpt. Reizēm domāju, ja nu tas motors pēkšņi vairs nerullē, apstājas, es kaut kā noslāpstu un nevaru izskaidrot, kāpēc... Gribētos, lai troksnis, kas ap mani veidojas, arī kaut kur aiziet. Reizēm baidos, ka tas nekur neaizies, jo viss jau nav tik vienkārši. Bet man vēl ir daudz gadu, lai es izdarītu visu, ko gribu. Bailes ir šķērslis, bet jebkurš šķērslis ir arī aktiera draugs. Redzi, es visu laiku turpinu domāt aktiera kontekstā... Bet kur es esmu ar savām bailēm cilvēka kontekstā? (*Domā.*) Man negribas ar savu ekstrēmismu nodarīt pāri tuviniekiem. Man ir bail, ka viņiem varētu sāpēt. Citreiz es daru pārgalvības. Braucu ar moci vai izdaru ko muļķīgu. Ir jābūt prātīgam. Vēl man ir bail būt nepietiekamam. Bail būt nevajadzīgam. Nepieprasītam. Kaut kur palikt. Kaut kādos izpūtēja dūmos. Neierakstīties rotācijā. Gan dzīves, gan karjeras, gan mīlestības. Izkrīst no tās ārā. Manuprāt, cilvēkam ir tik daudz pārbaudījumu, kaislību un dažnedažādu iemeslu, kuru dēļ viņš var aizķerties un izlidot. Ja tā gadījies, ir svarīgi atrast sevī spēku un atkal tikt kājās.

Vai esi domājis par savu piecgades plānu?

Nē, es pat nezinu, kāda izrāde man rīt ir. Es vienkārši peldu. Kaut ko kādā mirklī izdomāju, tad dedzīgi tam atdodos. Tad atkal kaut kur pazūdu. Es esmu ideju cilvēks. Zinu, ka tuvākie pieci gadi man ir izšķiroši. Kaut kā jūtu, ka tie man ir būtiski un atstās nospiedumu uz visu atlikušo dzīvi, bet neesmu sev uzlicis nekādus mērķus vai latīņu saistībā ar lietām, kas man ir jāizdara un ko es gribētu izdarīt. Es tās nenoformulēju ar vārdiem un neuzrakstu uz papīra. Nepiespraužu pie sienas. Vairāk redzu gara acīm un jūtu. *u*